

Ünite 7: Dünya’da ve Türkiye’de Sigortacılığın Gelişimi

Dünyada Sigortacılığın Gelişimi

Dünya tarihinde, ticari malların deniz ve karayolu ile taşınması sırasında, özellikle korsan ve haydut saldırılar başta olmak üzere her türlü riske karşı güvence arama ihtiyacının, sigortanın başlangıcı ve sigortacılığın temelini oluşturduğu bilinmektedir. Sigortacılığın ilk çağlarda, bugün uygulandığı şekliyle var olduğunu söylemek mümkün değildir. Dünya tarihinin farklı dönemlerinde ve farklı bölgelerde, özellikle ticari nitelikli taşınan malların her türlü risk faktörüne karşı koruma amaçlı olan sigorta Bugünkü anlamıyla sigortacılık, para ekonomisinin ve alışverişin ya da ticaretin gelişmesiyle ortaya çıkmıştır. Toplum yaşamında teknoloji ve hukuki gelişmeler, daha önce mevcut olmayan bazı yeni tehlikeleri de beraberinde getirmiştir. Bankacılığa benzeyen uygulamalara rastlanmaktadır.

Antik Dünyada Sigortacılık

Dünyada sigortacılığa benzer ilk uygulamalara, M.Ö. 3000 ve 2000’li yıllarda Çin’de ve zamanın ticaret merkezi durumundaki Babil’de rastlanmaktadır. M.Ö. 3000’de, kervan tüccarlarına borç veren sermayedarlar, kervanların soyulması veya fide ödeme durumuyla karşılaşmaları halinde, tüccarların borçlarını silmekte, buna karşılık borcu tüccarlardan geri aldıkları zaman, taşıdıkları riskin karşılığı olarak ana borç tutarı üzerinden bir miktar para almaktaydı. Çinli tüccarların, nehirler boyunca yaptıkları seyahatlerde, herhangi bir gemi alabora olduğunda eşyalarını/mallarını aralarında yeniden dağıtarak, dünyada risk transferi ve dağıtımına yönelik bilinen ilk uygulamaları başlattıkları bilinmektedir. Sigortacılığa benzer ilk uygulamalara yine zamanının ticaret merkezi durumundaki Babil’de rastlanmaktadır. M.Ö. 1800’lü yıllarda, sigortanın bilinen ilk hukuki şekli, Babilliler’in geliştirdiği Hammurabi Kanunlarıdır. Babil Kralı Hammurabi tarafından çıkarılan “Hammurabi Kanunları, (M.Ö.1792-1750)”; ilk reform niteliğinde yazılı kanun olma özelliğine sahip yasalardır.

Achaemenian Hükümdarları halklarını sigortalayan ve sigortalama işlemini resmî olarak kayıt altına alan ilk hükümdarlardı. Sigortalama geleneği her yıl bahamı başlangıcı sayılan Nevruz’da yapılırdı. Farklı etnik kökene sahip kabile büyükleri kendi istekleriyle hükümdara sundukları hediyelerin en değerlileri için özel bir tören düzenlerdi. Eğer hediyein değeri 10.000 Derrik’i (Ahameniş- Achaemenian- altın parası) aşırıyorsa, hediye özel ofisler tarafından kayıt altına alınır. Değeri yüksek olan benzer hediyelerin, hediye verenlere daha sonra da avantaj sağlaması amacıyla kaydedildiği bilinmektedir. Yaklaşık bin yıl sonra, Rodos adasının tüccar sakinleri, gemilere yüklenen mallarını tüccarların grup olarak sigorta etmesini sağlayan “Genel Ortalama” yöntemini icat etmiştir. M.Ö. 600’lü yıllarda Hindular sigorta özelliği taşıyan kredi anlaşmaları yapmaya başlamışlardı. Basil içerikli bu anlaşmalar, toplumdaki sigorta düşüncesini geliştirerek, sigortacılıkta ilk adımları ortaya koyması açısından önem taşımaktaydı. M.Ö. 600’lü yıllarda Yunanlılar ve Romalılarda sağlık ve hayat sigortalarının kökenleri, aile bireylerinin bakımı ve ölenlerin cenaze masrafları için loncalar oluşturan “hayırsever toplumlarda” ortaya çıkmıştır. Antik Yunan ve Roma medeniyetlerinde sigorta, bir tür nakliyat sigortası olarak uygulanmaktadır. Antik Yunan’da, gemi seferde kaybedildiği takdirde geri ödemesi iptal edilen ve “deniz kredisi” olarak ifade edilen bir kredi geliştirilmiştir. M.Ö. 4. yüzyılda yılın güvenli ve tehlikeli dönemlerine göre değişen, sezgisel olarak fiyatlandırılan ve etkileri sigortaya benzeyen kredilere rastlanmaktadır. Akdeniz, tarihin her döneminde dünyanın merkezi ve deniz ticaretinin başlangıç noktası olarak önemini korumuştur. Giritlilerin, hem yelken hem de kürek gücüyle kullanılan ve 1200’lü yıllardan Rönesans’a kadar denizlerde egemen olan kadirga gemisini icat etmeleri, sigortacılıkla ilgili önemli gelişmelere yol açmıştır.

Orta Çağ ve Erken Modern Dönemde Sigortacılık

Ortaçağ Avrupası’nda tüccar ve esnaf birlikleri ya da mesleki dayanışma örgütleri olan loncalar, üyelerine yangın, hırsızlık vb. halinde uğranılan muhtemel risklere karşı kurdukları, prim esasına dayanan fonlar oluşturmuşlardır. Bugünkü anlamda sigorta kavramının oluşması ekonomik koşulların değişmesiyle ve ticarete çok önemli gelişmelerin başladığı 14.yüzyıla kadar uzanmaktadır. Modern sigortacılığın ilk adımları. 14. yüzyılda tarihte sigortaya özgü (diğer ticari konuları içermeyen) ilk sözleşmeleri yapan Cenevizliler tarafından atılmıştır. Özellikle deniz sigortaları, 12. yüzyıl sonlarında Kuzey İtalya’da gelişme göstermiş ve bugünkü anlamıyla ilk deniz nakliyatı sigorta poliçesi 14. yüzyılda Cenova’da düzenlenmiştir. İspanya’da 15. yüzyılda sigorta hukukuna ilişkin ayrıntılı düzenlemelerin yapıldığı bilinmektedir. Barcelona Kararnamesi, deniz sigortasını bir bütün olarak düzenleyen yeni zamanların ilk mevzuatı olması açısından deniz sigortasıyla ilgili kanunlar içinde önemli bir yer tutmaktadır. Sigorta ile ilgili ilk kitap, Pedro de Santarem (Santerna), tarafından 1488 yılında yazılmış olan ve 1552 yılında basılan, “Sigorta ve Tüccarların En İyisi”

adlı kitap olmuştur. Merkantilist düşüncenin gelişmesine paralel olarak deniz ticaretinin, artması deniz sigortalarını kara sigortalarından önce gündeme getirmiştir. Deniz sigortacılığı alanında yaşanan en önemli oluşum, 1 «.yüzyılda İngiltere’de Lloyd’s’un ortaya çıkışı ve gelişimi olmuştur.

Sigortacılığın farklı dallarının ortaya çıkışı: Denizde başlayıp gelişen sigortacılık, daha sonraları hayat sigortası fikrinin doğmasına neden olmuştur. Gemi ve yükünün sigorta edilebilmesi, kaptan, yolcular ve tayfaların da sigorta edilebilmesi fikrini getirmiştir.

Dostluk toplumlari: 17. yüzyılda İngiltere’de sigorta kavramı tesis edilmeden önce insanların acil durumlarda kullanılabileceği genel toplamlı bağışlanmış paraların olduğu “dostluk toplumlari” vardı. 17. yüzyıl’ın sonlarına doğru, Londra’nın dünya ticaretindeki artan önemiyle birlikte, şehirde nakliyat sigortacılığı konusunda da önemli bir talep doğmaya başlamıştır. Yeni keşiflerle beraber zenginleşen Batıda, modern finans sektörünün temelleri atılmaya başlanmıştır. Zenginleşen Batılı ülkeler, bu zenginliklerini koruma arayışı ite sigorta kavramını ve kurumlarını gündeme getirmiştir.

Lloyd’s Topluluğu: 18. yüzyılda İngiltere’de Lloyd’s’un ortaya çıkışı, sigorta sektöründe önemli bir dönüm noktası olmuştur. 1680’lerin sonuna doğru Londra’da Edward Lloyd’un, denizcilerin gittiği bir kahvehane açmasıyla önemli bir süreç başlamıştır. Lloyd’un açtığı kahvehane, gemi sahipleri, tüccarlar ve gemi kaptanları için en son denizcilik haberlerini takip ettikleri popüler bir yer olmuştur. Lloyd’s, zaman içinde bir kahvehaneden nakliyat ve özel riskler konusunda uzmanlaşmış dünya çapında bir sigorta borsası haline dönüştürülmüştür

İlk yıllarında sadece deniz sigortaları sahasında faaliyet gösteren Lloyd’s, bugün kara sigortaları sahasına da geçmiş ve her türlü sigortanın yapılabildiği bir kuruluş haline gelmiştir. Dünyada başka benzeri olmayan, tamamen kendine mahsus bir sigorta kuruluşu olan Lloyd’s, sigorta teminatı veren şahısların oluşturduğu bir topluluk, bir birlik ve aynı zamanda dünya gemicilik istihbaratı konusunda bir merkez konumundadır.

Avrupa’da sigortacılığın gelişimi: Sigortacılık, Avrupa’da Rönesans sonrası daha da gelişerek uzmanlık alanlarına göre ayrılmaya başlamıştır. Yangın sigortası, hayat sigortasına kıyasla daha erken istikrar bulmuştur. Ortaçağ’da uzun mesafe ticaretinde "uzmanlaşan" İtalya’da ortaya çıkan deniz (nakliyat) sigortası, ancak 18. yüzyılın sonlarında uluslararası bir standarda kavuşabilmiştir. Yangın sigortacılığının gelişmesinde 1666’daki büyük Londra yangını etkili olurken, Londra’da 1710’da Sun Fire Office, 172ü’de London Assurance ve Royal Exchange kurulmuştur.

Özellikle 19. yüzyılda yoğunluk kazanan sanayi devrimi, sigorta talebini artırmış ve ferdi kaza, mühendislik, sorumluluk gibi sigorta dalları için uygun bir gelişme ortamı yaratmıştır. Teknolojik gelişmeler 1920’li yıllarla birlikte kara taşıtları ve havacılık sigortaları gibi yeni sigorta alanlarını ortaya çıkarmıştır. Kaza sigortaları, çok güvenli olmayan ve sık sık kazalara neden olan demiryolu taşımacılığı ile birlikte doğmuştur.

Modern Sigortacılığın doğuşuna deniz, kara sigortacılığına yangın, kaza sigortacılığına tren kazaları ve bireysel kazalar öncülük ederken; sanayinin gelişmesiyle yaşanan büyük boyutlu teknik hasarlar, mühendislik sigortalarının gelişimine yol açmıştır.

Tarihi gelişim sürecinde sigortacılığın bazı temel özellikleri şöyledir;

- Sigortacılığın gelişimindeki itici güç, güvence gereksinim ve toplumsal gelişmenin getirdiği yasal zorluklardır.
- Toplumsal sorumluluğu artan devlet sigortacılığa daha fazla ilgi göstermiştir,
- Sigorta şirketleri, önce birkaç daldan başlamış daha sonra tüm dallarda teminat veren şirketler olmuşlardır,
- Farklı sigorta dalları için verilen teminatlar, ayın poliçede bir arada verilmeye başlanmıştır,
- Sigortacılığın gelişmesiyle mesleki kuruluşlar bünyesinde iş birliğine gidilmiş, bilgi alışverişleri ülke düzeyinden uluslararası düzeye dönüşmüştür.

Türkiye’de Sigortacılığın Gelişimi

Türkiye’de sigortacılık faaliyetinin gelişimi toplumsal-ekonomik yapı ve siyasi gelişmelerle yakından ilgilidir.

Bu bölümde Türkiye’de sigortacılığın gelişimi konusu, Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Sonrası Dönem olarak iki ayrı

başlık altında ele alınacaktır.

Osmanlı Döneminde Sigortacılık

Sigortacılığın 19.yüzyılda ekonominin dışı daha açık bir yapıya kavuşması ile birlikte Osmanlı Devleti'ne girdiği kabul edilmektedir. Osmanlı ekonomisi kapitalizm öncesi ilişkilerin egemen olduğu, geleneksel ve nispeten dışı kapalı bir yapıdan dünya ekonomisi ile bütünleşmeye başlayan dışı açık bir yapıya dönüşmeye başlamış ve böylece sigortacılık faaliyetleriyle tanışmıştır. Sigorta benzeri uygulamalar Osmanlı Devleti'nden önce kurulmuş diğer Türk devletlerinde de görülmüştür. Osmanlı ticaret geleneğinde de yeri olan Ahilikteki Esnaf Kesesinin görevi, "kişinin zararını karşılama" olarak görülmüştür. Osmanlı'da uzun yıllar yerel idarenin en alt birimi olan mahallenin sosyal dayanışma sandığı olarak hizmet veren Avarız Vakıfları ve Loncalar; özellikle de esnaf loncaları bünyesinde oluşturulan "orta sandıkları", sosyal dayanışma işlevi gören organlardı. Bu kurumlar sosyal yönü olan sigorta benzeri kurum ve uygulamalar olarak kabul edilmektedir. Benzer şekilde Osmanlı ülkesindeki bazı Anadolu köylerinde, halkın uğrayacağı maddi zararı karşılamak için bütün köy halkının belirli miktarlardaki nakit hisselerle katkıda bulunarak oluşturduğu 183 yardım teşekkülleri bulunmaktaydı. Halk arasındaki bu sosyal dayanışma ve yardımlaşma, mahalli ve bölgesel sınırlar içinde kalmış ve yaygınlaşmamıştır.

Sigortanın Osmanlı Devleti'ne Girişi ve Gelişmesi

Osmanlı Devleti sınırları içinde sigortacılık faaliyetlerinin gelişmesini sağlayan nedenler iki başlık altında incelenebilir:

a. Osmanlı Devletinin Ekonomik Yapısı ve Dış Ticaretindeki Artış:

Osmanlı'nın ekonomik yapısı, 19. yüzyıla kadar mevcut üretim ve istihdam yapılarını korumuş ve dış pazardan çok, iç pazarda geçimlik üretime yapan bir niteliktedir. Bu yapı, verimlilik ve üretim artışı sağlayamayan özelliklere sahiptir. 19. yüzyıl boyunca Osmanlı limanlarının ticaret hacmini önemli ölçüde artırmıştır. Osmanlı Devleti'nde 1838 Balta limanı Ticaret Antlaşması ile başlayan serbest dış ticaret politikası sonucunda, kısa zamanda Transa başta olmak üzere diğer Avrupa devletleriyle benzer nitelikli anlaşmalar yapılmıştır. 1845 yılına gelindiğinde beş yıl önceye göre ithalat beş kat, ihracat da en az üç kat artış göstermiştir. Ticaret hacmindeki artış, sigorta ihtiyacı ve talebini artırmıştır. Bu arada deniz nakliyatında İngiltere ve Fransa sigortayı zorunlu hale getirmiş ve böylece İstanbul, İzmir, Beyrut, Trabzon, Selanik gibi liman kentlerinde sigortacılığın ortaya çıkmasını ve gelişmesini sağlamıştır. Ticaret anlaşmalarında yer alan özel sigorta hükümleri ihracatı artırmış; fakat sigorta bedellerinin vergi matrahına alınması, ilk zamanlar gümrüklerde anlaşmazlıklara neden olmuştur. Nüfusun ancak uluslararası ticaretle ilgili ve genellikle liman şehirlerinde bulunan çok küçük bir kesimini ilgilendiren deniz sigortaları, uluslararası genel kabuller nedeniyle görece oturmuş ve ön planda olmayan bir sigorta dalıydı. Ülkede sigorta denildiğinde ilk akla gelen ve daha yeni bir dal olan yangın sigortası ise

İstanbul ve İzmir başta olmak üzere nüfusun daha büyük bir bölümünü ilgilendiren sigorta dalı olmuştur. 1870 sonrasında hızlı bir gelişme dönemine giren sektörde hukuki mevzuat ve kontrol boşluğu iyice hissedilmeye başlanmıştır. Yabancı şirketlerin temsilcilik açmasını düzenleyen kanun veya mali bir yükümlülük olmaması, kolay kâr edilebilecek bir piyasa olduğu düşüncesi, piyasanın kısa zamanda çok sayıda şirketle dolmasına neden olmuştur. Sigorta şirketleri müşteriyi, müşteri de şirketi potansiyel "aldatıcı" olarak görmeye başlamıştır.

b. Hayat Tarzı ve Tüketim Alışkanlıklarındaki Değişiklikler:

Sigorta talebinin artan gelir düzeyi gibi ekonomik faktörlerin yanında siyasî, sosyal ve hukukî faktörlerle etkilendiği ifade edilmektedir. Dış ticarete yaşanan artış, ülkeye giren her türden tüketim malı gibi unsurlar, "Batılı hayat tarzı" bir yaşam ve tüketim anlayışının, ülkede ticaretle uğraşan varlıklı kesimler ve üst düzey saray bürokrasisi arasında yaygınlaşmasına neden olmuştur. Tüketim alışkanlıkları ve yaşam tarzının Batılılaşması, Osmanlı'yı yangın, hayat ve eşya sigortaları ile tanıştırmıştır. Osmanlı ülkesinin Avrupalı şirketlerle artan dış ticaretiyle birlikte malların sigortalanması zorunluluğu, ülkede deniz taşımacılığı risklerini karşılamak üzere nakliye sigortası talebini doğurmuştur. Bu talepte liman şehirleri başı çekerken, sonraları İstanbul ve İzmir başta olmak üzere yabancılar ve yerli gayrimüslim nüfusun yaşadığı merkezlerde de yoğunlaşma olmuştur. Bu kesimlerin mülkleri ve hayatları için güvence sağlama talepleri, yangın ve hayat sigortaları şirketlerinin faaliyet alanları arasına girmiştir. 20. yüzyıl başlarken nakliyat, yangın ve hayat sigortaları yanında, eşya ve kaza sigortaları da yaygınlaşmaya başlamıştır.

Osmanlı Sigorta Piyasasının Özellikleri

1838 Balta limanı Antlaşması ve diğer ticaret anlaşmaları ve deniz ulaşımında buharlı gemilerin yaygınlaşması, Osmanlı ve Avrupa ülkeleri arasındaki ticaret hacmini artırmış ve ülkeyi nakliye sigortasıyla tanıştırmıştır. Osmanlı Devleti'nin dünya ekonomisiyle bütünleşme sürecinde ticaret hacmindeki artış ve toplumun belirli kesimlerinin hayat tarzındaki Batılılaşma, sigortacılık faaliyetini Osmanlı iktisadi hayatına getiren esas unsurlar olarak görülmektedir. Osmanlıda sigortacılığın önündeki temel engellerin başında ülkede, sigortacılıkla ilgili yasal düzenlemelerin olmaması ve piyasa yapısının henüz gelişmemiş olması gelmektedir. Osmanlıda Müslüman nüfusun İslam inancını kadercilik ve tevekkül gibi duygularla yorumlaması nedeniyle sigortaya karşı olumsuz bakışı, piyasa hacminin sınırlı kalmasında önemli bir kısıt olmuştur. Dönemin şer'i hukukunda sigorta ile ilgili bir hüküm bulunmamakla birlikte, dinî inancın kaderci yorumları nedeniyle halk, sigortayı "Frenk" icadı kabul ederek dinî esaslara aykırı bulmakta, sigorta yaptırıldığı takdirde Allah'ın iradesine karşı gelinmiş olunacağına inanmaktaydı. Hatta sigortayı şans oyununa benzettikleri için karşı çıkanlar da mevcuttu. 1911 yılında bir Fransız sigorta şirketi olan Union, sigortaya karşı olumsuz kanaati kırmak için bir müşterisini, hayat sigortasının "meşruiyeti" hakkında fetva alması için dönemin Şeyhülislam'ına göndermiştir. 1913 tarihli cevabi fetvaya göre; sigorta bedelinin helal olabilmesi için sigorta şirketinin yabancı bir ülkede bulunması ve sözleşmenin böyle bir şirketle yapılması gerekiyordu. 1880 sonrası Duyûn-u Umûmiye İdaresi'nin faaliyete geçmesi ile Avrupa sermaye gruplarına Osmanlı ülkesinde daha rahat hareket etme imkânı doğmuş ve sigorta faaliyeti de bundan olumlu etkilenmiştir. 1893 yılında Osmanlı Devleti'nde kurulan ilk sigorta şirketi, sermayesi yabancılara ait olan Osmanlı Bankası, Tütün Rejisi ve Duyûn-u Umûmiye İdaresi'nin ortaklığıyla kurulan Osmanlı Umum Sigorta Şirketi olmuştur.

Osmanlıda özellikle İstanbul nüfusunun çoğunluğunun yangın riski yüksek ahşap binalarda şaması ve kasıtlı yangınların yaygınlığı, yangın sigortası primlerinin yüksek olmasına sebep olmuştur. Sigorta primlerinin yüksek olması, yabancı sigorta şirketlerini İstanbul'a çekmiş ve İstanbul'da modern bir itfaiye şirketinin kurulmasına neden olmuştur. Osmanlı sigorta piyasası, eksik rekabet koşullarında işleyen bir piyasa yapısına sahip iken, sürdürülebildiği ölçüde "tek fiyat" uygulaması ve özellikle şirketlerin hareket alanını belirleyen 1908 sonrasında yapılan hukuki düzenlemelerle piyasaya nispeten daha "rekabetçi" bir yapı kazandırılmıştır.

Cumhuriyet Döneminde Sigortacılık

Birinci Dünya Savaşı ve takiben Kurtuluş Savaşı sonrasında Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulmuştur. Yeni Cumhuriyetin kurulması sürecinde sigortacılık faaliyetleri ve sigorta şirketlerinin olumsuz etkilendiği gözlenmiştir. Osmanlı Devletinde sigortacılık faaliyetinin gelişimine paralel olarak artan ve sayıları 120'ye çıkan sigorta şirketi sayısının, 1923 yılında 93'e kadar gerilediği görülmüştür. Daha sonraki yıllarda bu sayı 53'e kadar inmiştir. Bu düşüşün arkasında Birinci Dünya Savaşı'nın neden olduğu zor koşullar, İzmir'in Yunanlılarca işgali ve sonrasında kenti terk ederken çıkarttıkları büyük yangınların etkili olduğu görülmüştür. Yeni Cumhuriyet'te, Atatürk'ün inisiyatifiyle, Batılı ülkeleri karşısına alma pahasına ülkenin üç ana finans kurumu olan; Türkiye İş Bankası (1924), Anadolu Sigorta (1925) ve Milli Sigorta ile Compagnie Suisse de

Reassurance ortaklığı ile Milli Reasürans T.A.Ş. (1929) kurulmuştur. Milli Reasürans şirketinin kurulmasının temel amacı, sigortacılığın millileştirilmesine zemin ve imkân hazırlamak, reasürans primlerinin mümkün olduğunca memlekette kalmasını sağlamak suretiyle döviz tasarrufu yapmak ve hâzineye gelir sağlamaktır.

Türkiye'de uzun yıllar sigortacılıkla bankacılık bir bütün olarak ele alınmış, ilk yıllarda sigorta şirketlerinin tümü bankalar tarafından kurulmuş ve banka şubeleri sigorta acentesi olarak kullanılmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında dış ticaretin büyük oranda deniz yoluyla yapılması ve sigortacılığın yabancıların elinde olması nedeniyle deniz sigortacılığına stratejik önem verilmiş ve ulusal nitelikte deniz sigortacılığı ülke sınırlarının korunması ile eş tutulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla birlikte, "millî iktisat" anlayışı doğrultusunda, sigortacılık alanında da yerel sermayenin varlık göstermesi için yeni sigorta şirketleri kurulmaya başlanmış, ayrıca Cumhuriyet'in ilk yıllarında sigortacılık ile ilgili düzenlemelere özel önem verilmiştir, sat anlayışının getirdikleri nelerdir? Cumhuriyet tarihinde Atatürk'ün ekonomik devriminin mihenk taşı olarak 1933'te kurulan Sümerbank, 1935 yılında tamamen yerli sermayeye dayanan Güven Sigorta'yı kurmuştur. Cumhuriyet döneminde ilk defa özel sigorta sistemine yönelik düzenlemelere II. ve III. Beş Yıllık Kalkınma Planlarında yer verilmiştir. 1950'li yıllarda karayolu ulaşımının önem kazanması ve ulaştırma politikalarında ön plana çıkartılmasıyla birlikte, motorlu taşıt araçlarının 1953'ten itibaren zorunlu

Kaza Sigortası kapsamına alınması, sigortacılığın gelişmesinde önemli bir aşama olmuştur. 1990'lı yıllarda yaşanan ekonomik krizler nedeniyle azalan kârlar, yabancı şirketlerin yavaş yavaş Türk sigorta piyasasından çekilmesine neden olmuştur. Diğer yandan Türk sermayeli banka ve holdinglerin öncelikle kendi grup risklerini sigortalamak amacıyla çok sayıda şirket kurması nedeniyle sektörde bir daralma yaşanmamıştır. 1990'lı yılların sonundan itibaren Türkiye'ye

yabancı sermayeli sigorta şirketleri yeniden gelmeye ve pazar paylarını artırmaya başlamıştır. AB uyum süreciyle başlatılan yeni yasal düzenlemeler 2010-2011 yıllarında da devam etmiştir. "Aktüeryal Zincirleme Merdiven Metoduna İlişkin Genelge" ve "Rücu ve Solvaj Gelirlerine İlişkin Genelge" söz konusu yasal düzenlemelerden ikisidir. Sigorta sektöründeki ilk meslek kuruluşu olarak Türkiye Sigortacılar Sendikası, 81 yabancı üyesi ile 1916 yılında "Türkiye'de Çalışan Sigorta Şirketleri Cemiyeti" adını almıştır. Cumhuriyetin kurulmasıyla kapatılarak yerine Sigortacılar Klübü kurulmuştur. 1927 yılında "Sigortacılar Cemiyeti Daire-i Merkeziyesi" adını alan bir kuruluş olarak ülkede çalışan yerli ve yabancı tüm çalışanların üye olmak zorunluluğu getirilmiştir. Türkiye'de sigorta sektörünün gelişmesinde önemli bir yeri olan Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'ne ülkede faaliyette bulunan yerli ve yabancı tüm sigorta şirketlerinin veya şubelerinin üye olması zorunludur.